

Kúria
ítélete

Az ügy száma: Bhar.II.235/2024/6.
A határozat szintje: harmadfok
A tanács tagjai: Dr. Somogyi Gábor, a tanács elnöke
Dr. Metzing Márton, előadó bíró
Dr. Harangozó Attila, bíró
Dr. Demeter Zsuzsanna, bíró
Dr. Boros Tibor, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: nyilvános ülés
Az ülés napja: 2024. április 18.
Az ügy tárgya: testi sértés bűntettének kísérlete és más bűncselekmény
Terhelt: I. rendű
Első fok: Fővárosi Törvényszék, 2.B.34/2022/102., ítélet, tárgyalás, 2023. május 10.
Másodfok: Fővárosi Ítélőtábla, 2.Bf.210/2023/25., ítélet, nyilvános ülés, 2023. november 21.

Rendelkező rész

A Kúria a testi sértés bűntettének kísérlete és más bűncselekmény miatt I. rendű vádlott és társa ellen folyamatban lévő büntetőügyben a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség másodfellebbezését elbírálv a Fővárosi Ítélőtábla 2.Bf.210/2023/25. számú ítéletét az I. rendű vádlott tekintetében megváltoztatja.

Az I. rendű vádlottat bűnösnek mondja ki testi sértés bűntettének kísérletében [Btk. 164. § (1) bekezdés, (3) bekezdés] és társstettesként elkövetett garázdaság bűntettében [Btk. 339. § (1) bekezdés, (2) bekezdés d) pont].

Ezért őt a Kúria halmazati büntetésül 1 (egy) év 6 (hat) hónap szabadságvesztésre és 2 (kettő) év közügyektől eltiltásra ítéli.

A szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön.

A kiszabott szabadságvesztésből az I. rendű vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

A Kúria a kiszabott szabadságvesztésbe az I. rendű vádlott által 2020. szeptember 25. napjától 2020. november 28. napjáig előzetes fogvatartásban és 2020. november 29. napjától 2022. július 24. napjáig bünygyi felügyeletben töltött időt beszámítja, amelynek során négy nap bünygyi felügyeletben töltött idő felel meg egy nap szabadságvesztésnek.

Az eljárás során lefoglalt, az összesített bünygyjeljegyzék 2. tételszáma alatti kést elkobozza.

Kötelezi az I. rendű vádlottat, hogy az első- és másodfokú eljárásban felmerült 159.560 (százötvenkilencezer-ötszázhatvan) forint bünygyi költséget az államnak fizesse meg.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét az I. rendű vádlott tekintetében helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű vádlottat, hogy a harmadfokú eljárásban felmerült 16.800 (tizenhatezer-nyolcszáz) forint bünygyi költséget az államnak fizesse meg.

Indokolás

[1] **I.** A Fővárosi Törvényszék a 2023. május 10-én kihirdetett 2.B.34/2022/102. számú ítéletével az I. rendű vádlottat testi sértés büntettének kísérlete [Btk. 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés] és társtettesként elkövetett garázdaság büntette [Btk. 339. § (1) bekezdés, (2) bekezdés d) pont] miatt halmazati büntetésül 2 év, börtönben végrehajtani rendelt szabadságvesztésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a kiszabott szabadságvesztésből legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[2] Az ellentétes irányú fellebbezések folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2023. november 21-én kihirdetett 2.Bf.210/2023/25. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és az I. rendű vádlottat az ellene testi sértés büntettének kísérlete [Btk. 164. § (1) bekezdés, (3) bekezdés] és társtettesként elkövetett garázdaság büntette [Btk. 339. § (1) bekezdés, (2) bekezdés d) pont] miatt emelt vád alól felmentette.

[3] **II.** 1. A másodfokú ítélet ellen a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség jelentett be másodfellebbezést az I. rendű vádlott terhére.

[4] A fellebbviteli ügyészség álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete megalapozott volt, ezért a tényállás másodfokon történt megváltoztatása nem tekinthető perrendszerűnek, amellyel sérült az elsőfokú ítéleti tényálláshoz való kötöttség, valamint a felülmérlegelés tilalmára vonatkozó eljárásjogi rendelkezés. Az ítéltábla álláspontjával szemben úgy látta, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás egyik eleme sem volt ellentétes az ügyiratok tartalmával, a törvényszék az egymással ellentétben álló bizonyítékokat logikusan mérlegelte. A megalapozott tényállásra figyelemmel tilalmazottnak értékelte az ítéltábla részéről az ítéletében megjelölt egyes bizonyítékok eltérő értékelését.

[5] Ekként a Be. 619. § (3) bekezdés a) pontjának felhívásával a másodfokú bíróság eltérő ténymegállapításának a kirekesztését tartotta szükségesnek a tényállás megalapozottá tételéhez. Az így visszaállított elsőfokú ítéleti tényállás tükrében pedig az I. rendű vádlott javára fennálló jogos védelmi helyzet megállapítását is kizártnak tartotta, mert az I. rendű vádlott a II. rendű terhelt kihívását elfogadva bocsátkozott tettelegességbe. Amikor pedig a már sérült II. rendű terheltet megöléssel fenyegetve üldözte, e magatartása még a kihívás elfogadása nélkül is túllépte volna a jogos védelmi helyzetet, az túlmutatott egy esetleges támadás elhárításához szükséges fellépésen.

[6] Indítványozta ezért az I. rendű vádlott bűnösnek kimondását testi sértés büntetnének kísérletében és társtettesként elkövetett garázdaság büntetnében. Indítványozta továbbá, hogy a harmadfokú bíróság az I. rendű vádlottal szemben halmazati büntetésként végrehajtandó szabadságvesztést és közügyektől eltiltást szabjon ki, és kobozza el a tőle lefoglalt kést.

[7] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.1702/2023/2. számú indítványában a fellebbviteli főügyészség fellebbezését fenntartotta.

[8] Úgy látta, hogy a harmadfokú eljárás feltételei fennállnak, hatályon kívül helyezésre okot adó körülmény az első- és másodfokú eljárásban sem merült fel.

[9] Az átirat szerint a Fővárosi Ítéletábrla indokolatlanul állapított meg a Fővárosi Törvényszék ítéletében foglaltakhoz képest eltérő tényállást, amelyet az eljárásban beszerzett bizonyítékok tartalmát elemezve és összevetve tartott alátámaszthatónak. Utalt rá, hogy az ítéletábrla törvénysértően rekesztette ki a rendőri jelentéseket a bizonyítékok köréből, mert azoknak a „vallomásokat” tartalmazó részein túli felhasználása nem ütközik az eljárási törvénybe. A biztonsági intézkedésről készült jelentés – a láttelehez hasonlóan – pedig szűrt sérülést rögzített a II. rendű terheltten, ezzel is igazolva a másodfokú bíróság tényjavításának indokolatlanságát.

[10] Mindezek alapján osztotta az elsőfokú bíróság következtetését, amely szerint az I. rendű vádlott a II. rendű terhelt által felé intézett kihívást elfogadva indult meg felé, illetve szűrt sérülést okozott a II. rendű terheltnek.

[11] Úgy vélekedett ezért, hogy a tényállás megváltoztatására és ennek folyományaként az I. rendű vádlott felmentésére a Be. 591. § (1) bekezdésében és az 593. § (2) bekezdésében rögzített törvényi tilalom ellenére került sor.

[12] Mindezek alapján a Legfőbb Ügyészség arra tett indítványt, hogy a Kúria a másodfokú bíróság törvénysértő módon megállapított, az elsőfokú ítélettől eltérő tényállás részét rekeszse ki, és állapítsa meg a másodfokú bíróság által felmentett I. rendű vádlott bűnösségét a Fővárosi Törvényszék ítéletében foglaltakkal egyező tényállás alapján. A jogkövetkezményeket illetően ugyancsak a fellebbviteli főügyészség indítványában foglaltakkal egyező indítványt tett.

[13] 3. A Kúria a másodfellebbezéseket a Be. 620. § (1) bekezdésének záró fordulata alapján nyilvános ülésen bírálta el.

[14] 3.1. A nyilvános ülésen a Legfőbb Ügyészség képviselője az átiratban írtakat fenntartotta.

[15] 3.2. Az I. rendű vádlott védője perbeszédében a másodfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt, egyetértve a másodfokú bíróság ítéletében foglalt indokokkal is. Ennek megfelelően maga is kiemelte, hogy az I. rendű vádlott csak a II. rendű terhelt támadó fellépése ellen védekezett, és tudatában egyáltalán nem merült fel, hogy a II. rendű terheltnek nyolc napon túl gyógyuló sérüléseket okozhat. Vitatta, hogy a másodfokú bíróság a tényállást tilalmazott módon módosította volna, ezért a bizonyítékok Legfőbb Ügyészség általi értékelését is tévesnek tartotta. Hangsúlyozta, hogy a jogos védelmi helyzet fennállása nem

csupán a testi sértés büntettének kísérlete, de a garázdaság büntette miatti marasztaló ítélet hozatalát is kizárja.

[16] Indítványozta ezért, hogy a Kúria a Fővárosi Ítélet tábla másodfellebbezéssel támadott ítéletét hagyja helyben.

[17] **III.** Az ügyészség másodfellebbezése alapos.

[18] 1. Figyelemmel arra, hogy a Fővárosi Ítélet tábla az első fokon testi sértés büntettének kísérlete és társtettesként elkövetett garázdaság büntette miatt elítélt I. rendű vádlottat másodfokon mindkét bűncselekmény miatt emelt vád alól felmentette, a Be. 615. § (2) bekezdés b) pontja szerinti ellentétes döntésre tekintettel a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség által a másodfokú ítélet ellen bejelentett fellebbezés joghatályos.

[19] 2.1. A joghatályos másodfellebbezés alapján a Kúria a Be. 618. § (1) és (2) bekezdése szerinti terjedelemben bírálta felül a megtámadott másodfokú ítéletet, valamint az azt megelőző első- és másodfokú eljárást.

[20] A felülbírálat tárgyát értelemszerűen és főszabályként először az eljárási szabályok megtartása, azon belül is a feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértések, majd az ilyen következményt nem szükségszerűen maga után vonó eljárási szabálysértések vizsgálata képezi.

[21] A felülbírálat során e sorrendben vizsgálódva a harmadfokú bíróság nem észlelt olyan, a Be. 607. § (1) bekezdésében és a 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértést, amely az elsőfokú és/vagy a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezésére alapul szolgálna.

[22] 2.2. A Be. 2021. január 1-je óta hatályos 618. § (3) bekezdés a) pontja a harmadfokú felülbírálat során az 590. § (5) bekezdés a)-c) pontjában írt felülbírálat elvégzését is előírja, így ezek sorában a Be. 609. § (1) bekezdésében írt relatív eljárási szabálysértések vizsgálatát is [Be. 590. § (5) bekezdés a) pont ab) alpont]. A törvény azonban e felülbírálathoz döntési jogkört már nem társít, ami azt jelenti, hogy az esetleges relatív eljárási szabálysértések harmadfokú bíróság általi megállapításának nincs az ítélet hatályon kívül helyezésére vezető következménye. A harmadfokú bíróság ugyanis – a súlyosítási tilalom megsértésnek megállapítása és a másodfokú ítélet harmadfokú eljárásban ki nem küszöbölhető megalapozatlansága esetén kívül – kizárólag a Be. 607. § (1) bekezdésében és a 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértések miatt rendelkezhet a másod-, illetve az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése felől [Be. 625. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont, (3) bekezdés].

[23] Az eljárási szabálysértés reparálására szolgáló törvényi eszköz hiányában a Kúria tehát csak megállapítani tudja az első- és a másodfokú bíróság eljárásában megvalósult, a bizonyítás törvényességét érintő relatív eljárási szabálysértést.

[24] A szabad bizonyítás rendszerén alapuló Be. a 167. § (1) bekezdésben minden bizonyítási eszköz és bizonyítási cselekmény szabad felhasználását engedi. Azaz, a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg [Be. 167. § (4) bekezdés]. E szabad mérlegelés elé csak a Be. 167. § (5) bekezdésében meghatározott szabályok állítanak korlátot, kizárva a mérlegelés köréből a bíróság, az ügyészség, a nyomozó hatóság vagy más hatóság által bűncselekmény útján, más tiltott módon vagy a résztvevők eljárási jogainak lényeges sérelmével megszerzett bizonyítékokat. Ennek következményeként pedig a mérlegelés köréből kizárt bizonyítékokra ítéleti tényállás nem alapítható.

[25] Ilyen, a felhasználás tilalma alá eső bizonyítékot jelent a tanú 1 2022. október 21-i tárgyalási határnapon megtett tanúvallomása, amelyet az elsőfokú bíróság kifejezett törvényi tilalom ellenére szerzett be.

[26] Tanú 1-et az I. rendű vádlottal az elkövetés idején fennállt élettársi viszonyára tekintettel mentességi jog illette meg (Be. 171. §). A Fővárosi Törvényszék e mentességi jogára figyelmeztette is, amelynek ismeretében a tanú a vallomástételt „I. rendű vádlott vonatkozásában” megtagadta. Ezt követően a törvényszék megállapította, hogy „a tanú a vallomástételt az I. rendű vádlott vonatkozásában jogosan tagadta meg”. Ezután a bíróság kérdéseket intézett tanú 1-hez arról a cselekményről, amelynek az I. rendű vádlott is résztvevője volt (2.B.34/2022/80. számú tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldal).

[27] E kérdések feltételével azonban a törvényszék megsértette tanú 1 mentességi jogát, amellyel pedig a tanú az elsőfokú bíróság szerint is törvényesen élt. A bíróság kérdései ugyanis az I. rendű vádlott és a II. rendű terhelt kölcsönös, egymásra gyakorolt magatartására vonatkoztak. A két vádlott kölcsönös cselekvőségéből összetevődő eseményeknek kizárólag az egyik szereplő magatartásának leírására szorítkozó szétszalazása értelmezhetetlen, az fogalmilag kizárt. Ez a konkrét esetre is igaz: bírói kérdésre a tanú kijelentette, hogy amikor a II. rendű vádlott levette a pólóját, „ezt az I. rendű vádlott észrevette és odaszaladt hozzá”. Az az ügyészi kérdés pedig, amelyik azt firtatta, hogy ki ütött először, nyíltan – a Be. 526. § (5) bekezdésére figyelemmel – a Be. 523. § (5) bekezdésének rendelkezéseibe ütközött, amelyre a törvényszéknek a feleletet meg kellett volna tiltania. A kérdés ugyanis – akár azzal a szövegezéssel, hogy melyik vádlott ütött először, akár úgy megfogalmazva, hogy a II. rendű vádlott ütött-e először – nem a II. rendű vádlott önmagában álló, hanem kizárólag az I. rendű vádlott cselekvőségével együttesen értelmezhető magatartásának leírására irányult, azaz szükségképpen érintette az I. rendű vádlottat.

[28] Az előbbiekkal összefüggésben, a mentességi jog terjedelmének az elsőfokú bíróság szerinti értelmezése a valósághű tényállás megállapításának kötelezettségével [Be. 163. § (2) bekezdés] is ellentétes, mert az eljárási törvénynek ilyen értelmet tulajdonítva felvett tanúvallomás bizonyosan a cselekmény egyoldalú leírását eredményezi. Könnyen belátható, hogy ha egy kölcsönösen testi sérülést okozó tettelegesség miatt indított büntetőeljárás során a jogtalan támadó tanúként kihallgatott hozzátartozója mentességi jogával él, és a bíróság ennek ellenére vallomástételre kötelezi a kölcsönös tettelegesség másik résztvevője – a jogos védelmi helyzetben álló fél – cselekvőségét illetően, úgy még a Be. 176. § (1) bekezdés b) pontjában írt igazmondási kötelezettség betartásával megtett tanúvallomás is a valósággal bizonyosan ellentétes tényállás megállapításának fog alapul szolgálni, mert az a törvény erejénél fogva nem térhet ki a mentességgel érintett hozzátartozónak a másik fél javára jogos védelmi helyzet megállapítását megalapozó – támadó fellépésére.

[29] Általánosságban is igaz tehát, hogy a több terhelt közösen véghezvitt, kölcsönös, egymásra ható magatartásában megnyilvánuló cselekmény miatt indított büntetőügyben bármely terhelt hozzátartozójának mentességi joga – a vallomástétel megtagadása esetén – az összes terhelt tekintetében kizárja a vallomástételt.

[30] Egyetértett továbbá a Kúria a Legfőbb Ügyészséggel, hogy a másodfokú bíróság ítélete [31] bekezdésében törvénysértően mellőzte „az elsőfokú ítélet [26], [27] és [29] pontban hivatkozott rendőri jelentésekből kitűnő adatok, tények értékelését”. Kétségtelen, hogy az eljárási törvény – az ítélőtábla által fel nem hívott – 267. § (5) bekezdése kizárólag abban az esetben teszi lehetővé az adatgyűjtésről készült feljegyzésbe foglalt közlés vallomásként való felhasználását, ha az érintett terheltként vagy tanúként történő kihallgatása során fenntartja. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az adatgyűjtésről készült feljegyzésből kitűnő egyéb „adatok, tények” bizonyítékként értékelése kizárt lenne. Ezt meghaladóan, a törvényszék ítélete [26] és [27] bekezdésében egyetlen olyan, okirati formában megjelenő

bizonyítási eszközre sem hivatkozott, amely egyáltalán tartalmazott volna valamely, az eljárás során a későbbiekben terheltként vagy tanúként kihallgatott személytől származó közlést, a [29] bekezdésben pedig egyértelműen a II. rendű terhelt tanúvallomását, illetve terhelti vallomását (és nem a rendőri jelentésben tett nyilatkozatát) értékelte. Egyedül a törvényszék ítéletének [20] bekezdésben szereplő ténymegállapítása esik a Be. 267. § (5) bekezdésében írt tilalom alá, a biztonsági intézkedésről készült jelentés ugyanis nem rögzíti az intézkedő rendőrök közvetlen tapasztalását arra nézve, hogy ki és milyen magatartást tanúsított a cselekmény során, legfeljebb azt, hogy a helyszínen meghallgatott személyek erre vonatkozóan milyen közlést tettek.

[31] A másodfokú ítélet [30] bekezdésében kifejtett helyes indokok mentén ugyanakkor a Kúria is teljeskörűen osztotta az ítélőtábla álláspontját, miszerint a Be. 181. § (3) bekezdésében megkövetelt, a tanúzási figyelmeztetés megértésére vonatkozó nyilatkozat hiányában tanú 2 írásbeli tanúvallomása bizonyítékként nem használható fel. A másodfokú bíróság okkal következtetett arra is, hogy a figyelmeztetés tanú általi értelmezése súlyos kétségeket vet fel, ha a Be. 10. § (1) bekezdés 5. pontja szerinti hozzátartozójának nem minősülő rokonáról egyébként úgy nyilatkozik, hogy nem ismeri.

[32] 3.1. A harmadfokú felülbírálat soron következő szempontja, hogy a másodfokú ítélet tényállásának másodfellebbezéssel érintett része megalapozott-e.

[33] A harmadfokú bíróság e körben értelemszerűen azt vizsgálja, hogy a másodfokú bíróság által irányadónak tekintett tényállás megalapozott-e. Ez alatt értendő az elsőfokú ítélettel megállapított és a másodfokú bíróság által – akár javítás nélkül is – megalapozottnak ítélt tényállás, valamint a másodfokú bíróság általi módosítás helyénvalósága is.

[34] A tényálláshoz kötöttség elvi indokát a Be. 167. § (3) bekezdése és a (4) bekezdésében foglalt szabályozás adja. Az abban foglaltak szerint

- a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott bizonyító ereje,
- a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, és
- a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg.

[35] Ezáltal biztosított a bizonyítékok hitelt érdemlő mivoltának meggyőződés szerinti, szabad értékelése és védett a mikénti mérlegelése.

[36] Kivételesen azonban a Be. megengedi, hogy a másodfokú bíróság a tényállást kiegészítse vagy helyesbítse, avagy eltérő tényállást állapítson meg, és ez alapján határozzon. Ennek kereteit, korlátait a Be. 593-594. §-ai határozzák meg.

[37] A másodfokú bíróság általi tényjavítás elsődleges és általános feltétele, illetve indoka azonban, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozatlan. Ebben a kérdésben a másodfokú bíróságnak egyértelműen rögzítenie kell az álláspontját. Megalapozatlanság hiányában az elsőfokú ítéleti tényállás bármilyen helyesbítése, kiegészítése, avagy eltérő tényállás megállapítása a másodfokú bíróság által eljárési szabályba ütközik még akkor is, ha az a terhelt felmentéséhez vagy az eljárás megszüntetéséhez vezet. Következésképp a másodfokú eljárásban a tényjavítás feltétele minden esetben az elsőfokú ítéleti tényállás megalapozatlansága.

[38] A harmadfokú bíróságnak ezért – még azelőtt, hogy a megállapított tényállás másodfokú bíróság általi módosításának megalapozottságát vizsgálja – először a tényállás-megállapítás eljárásjogi alapjának a mikéntjét, megvalósulását kell felülbírálnia. Ez a harmadfokú bíróság részéről nem tényjavítás, hanem a másodfokú ítélet eljárásjogi felülbírálatának része.

[39] Ha pedig ennek eredményeként a harmadfokú bíróság azt állapítja meg, hogy a másodfokú bíróság megalapozatlanság hiányában, ezért indokolatlanul módosította a tényállást, akkor a másodfokú bíróság tényállás-helyesbítésének mellőzésével nem a megalapozottságot bírálja felül, hanem az eljárási feltétel hiányában végzett tényállás-korrekciót mellőzi. Amennyiben viszont a másodfokú bíróságnak a tényállás korrekciójára alapos oka volt, úgy az szorul vizsgálatra, hogy a tényállás-helyesbítés nem eredményezett-e megalapozatlanságot, azaz nem éppen a másodfokú bíróság általi változtatás-e az, amely hiányos, iratellenes, felderítetlen vagy téves ténybeli következtetésen alapul.

[40] 3.2. Az ítélet tábla pedig az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás Be. 592. § (2) bekezdés c) és d) pontja szerinti részbeni megalapozatlanságát észelve, annak orvoslását a tényállás három irányban történő módosításával tartotta elvégezhetőnek. Először, az elsőfokú bírósággal szemben nem tartotta megállapíthatónak, hogy az I. rendű vádlott a II. rendű terhelt kihívását elfogadva bocsátkozott tettelegességbe. Másodszor, a Fővárosi Ítélet tábla mellőzte a tényállásból, hogy az I. rendű vádlott szándéka nyolc napon túl gyógyuló sérülések okozására irányult, amiként azt is, hogy az I. rendű vádlott magatartása erőszakos és „kirívóan” közösségellenes volt. Harmadszor pedig a tényállásban rögzítette, hogy „az I. rendű vádlott kaszáló mozdulattal szúrta meg a II. rendű vádlottat a védekezése érdekében”.

[41] Ehhez képest az elsőfokú bíróság valójában nem ténymegállapító tevékenységet végzett, amikor a II. rendű terhelt által az I. rendű vádlott felé intézett kihívás elfogadásával összefüggő álláspontját a tényállásban tüntette fel, amiként azzal sem, hogy az I. rendű vádlott cselekményét erőszakosnak és kirívóan közösségellenesnek nevezte meg az ítélete indokolása [7] bekezdésének utolsó mondatában. Ehelyett a törvényszék e megállapításokkal büntető anyagi jogi álláspontját fejtette ki – tévesen – a jogi indokolás helyett az általa rögzített tények körében. Következésképpen, az elsőfokú bíróság tényállásban elhelyezett jogkövetkeztetések mellőzésével a másodfokú bíróság sem a tényállás revízióját végezte el, hanem az elsőfokú bíróságétól eltérő büntető anyagi jogi álláspontját előlegezte meg.

[42] Mivel e körben sem az első-, sem a másodfokú bíróság nem ténymegállapítást végzett, ezen – akár pozitív, akár negatív – megállapítások a tényállás megalapozottságát nem érintik. A Kúria a jogi indokolás körében ítéli meg, hogy az I. rendű vádlott jogos védelmi helyzetben járt-e el, illetve a garázdaság tényállási elemeit megvalósította-e.

[43] Alappal észlelte ugyanakkor az ítélet tábla a tényállás Be. 592. § (2) bekezdés c) pontja szerinti részleges megalapozatlanságát abban a körben, hogy az I. rendű vádlott a kezében tartott késsel szűrő vagy kaszáló mozdulattal sebesítette-e meg a II. rendű terheltet. A sérülés szúrt jellegére vonatkozó ténymegállapítás valóban ellentétes a bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával, mert a ténymegállapítás forrásaként az elsőfokú ítélet [30] bekezdésében hivatkozott bizonyítékok közül tanú 3 tanúvallomása, illetve az igazságügyi orvosszakértői vélemény és a kiegészítő szakértői vélemény valójában egyáltalán nem rendelkeznek a törvényszék által neki tulajdonított tartalommal. Tanú 3 a tanúvallomásában éppen arról számolt be, hogy a II. rendű terhelt sérüléseinek kialakulását eredményező cselekményt nem látta, következésképpen azt sem, hogy az I. rendű vádlott szúrt vagy kaszáló mozdulatokat intézett-e a II. rendű terhelt irányába. A szakértői vélemények pedig konzekvensen rögzítik, hogy a vizsgált sérülés szűrő vagy kaszáló mozdulat eredményeként egyaránt kialakulhatott. Ennek tükrében viszont a törvényszék indokolása kevésbé meggyőző, mert a II. rendű terhelt vallomásának az őt ért sebzés szúrás általi okozására vonatkozó tartalmát kizárólag a biztonsági intézkedés végrehajtásáról készült jelentéssel és tanú 2 tanúvallomásával támasztja alá, az egyes vallomások között fellelhető számos ellentmondás mélyebb elemzése, így azok feloldásának megkísérlése nélkül.

[44] Noha a másodfokú bíróság e körben helyesen azonosította az elsőfokú ítélet részbeni megalapozatlanságát, azt a beszerzett bizonyítékok egyoldalú mérlegelésével, ezért

szükségképpen a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjában írtakat sértve kísérelte meg kiküszöbölni. Valójában az ítéltábla a sérülést kialakító erőbehatás jellegének megítélésekor – ellentétes irányban – pontosan ugyanazt a hibát valósította meg, mint az elsőfokú bíróság: amíg a törvényszék a II. rendű terhelt vallomásából kiindulva kísérelte meg az azt alátámasztó bizonyítékokat – az ügyiratok tartalmával is ellentétesen, egyúttal tévesen – felsorolni, addig a másodfokú bíróság az I. rendű vádlott vallomását alapulvéve állapította meg, hogy védekezésének megdöntésére alkalmas bizonyíték nem áll rendelkezésre. Figyelmen kívül hagyta azonban az ítéltábla, hogy az eljárásban nem csak az I. rendű vádlott, de a II. rendű vádlott is terhelti pozícióban tett vallomást, és a II. rendű terhelt terhelti vallomását pontosan ugyanannyira nem cáfolta az orvosszakértői vélemény, mint amennyire az I. rendű vádlottét sem. Az ítéltábla továbbá az I. rendű vádlottnak a kaszáló mozdulatok végzésére hivatkozó vallomását alátámasztó bizonyítékként hívta fel az érdekkörébe sorolható tanú 1 tanúvallomását, ugyanakkor elmulasztotta értékelni – az egyébként a II. rendű terhelt érdekkörébe vonható – tanú 2 nyomozás során tett, a bizonyítékok köréből ki nem rekesztett, II. rendű terhelt vallomásával egybecsengő tanúvallomását.

[45] Mindezen bizonyítékokat összegezve kétséget kizáró bizonyossággal nem eldönthető, hogy az I. rendű vádlott megszurta-e a II. rendű terheltet, avagy kaszáló mozdulatok végzése során sebezte-e meg őt, mert az ellentmondásos vallomások feloldására egyetlen objektív támpont sem áll rendelkezése. E szempontból az orvosszakértői vélemény bír kiemelt jelentőséggel, azonban – ahogy arra a Kúria már utalt – az alapján mindkét kialakulási mechanizmus reális. A Legfőbb Ügyészség átiratában írtakkal szemben a biztonsági intézkedés végrehajtásáról készített rendőri jelentés nem alkalmas a kérdés eldöntésére, az intézkedő rendőrök közvetlen tapasztalása nem pótolja a sérülés szúrt vagy metszett jellegének megítéléséhez elengedhetetlen különleges szakértelmet. Az orvosszakértő pedig a látélet ismeretében sem tartotta megítélhetőnek a sérülés keletkezési mechanizmusát.

[46] Másfelől viszont a megalapozott tényállás nem is igényli az I. rendű vádlott sérülést okozó mozdulatainak pontos azonosítását. A testi sérülés okozására irányuló szándék fennállásának mikénti megítélését nem befolyásolja, hogy az I. rendű vádlott szúró vagy kaszáló mozdulattal sebezte-e meg a II. rendű terheltet. A testi sérülést kialakító eszköz irányítottsága az emberölésre és a testi sértésre irányuló szándék elhatárolása szempontjából bírhatna jelentőséggel, a jelen ügyben azonban az élet elleni bűncselekmény megállapítása – az ügy törvényszékre való áttételét követően – fel sem merült.

[47] Ennek megfelelően a Kúria azt rögzíti a tényállásban, hogy az I. rendű vádlott szúró vagy kaszáló mozdulatokkal sebezte meg a II. rendű terheltet.

[48] Végül, az ítéltábla tévesen tekintette részben megalapozatlannak a tényállást azért, mert az tudati tényként rögzítette, hogy az I. rendű vádlott szándéka nyolc napon túl gyógyuló sérülések okozására irányul. E ténymegállapítás mellőzésével maga az ítéltábla tette megalapozatlanná ítéletét, a tényállás Be. 592. § (2) bekezdés a) pontja szerinti hiányosságát eredményezve.

[49] Az I. rendű vádlott tudattartalma kitüntetett jelentőséggel bír büntetőjogi felelősségének megítélése során. A tudat aktuális tartalmáról közvetlen ismerete – értelemszerűen – csak az érintett személynek lehet, ugyanakkor e tudattartalomra a külső történésekből, a vádlottnak a külvilágban megnyilvánuló magatartásából ténybeli következtetést lehet vonni. Ez a ténybeli következtetés azonban csak akkor lehet helytálló, ha a szűkebb értelemben vett tényállásba [Be. 451. § (5) bekezdés I. fordulat] tartozó külső, a külvilágban megjelenő tényekből, életbeli jelenségekből a megállapított belső tények valóban következnek (Kúria Bfv.II.1256/2015/5.). A vádlott tudatának tartalma tehát ténykérdés, amely a külvilágban megjelenő tényekre alapozott következtetéssel ragadható meg. Az ilyen

tudati tény alapozza meg a szándékosságra – a bűnösségre – vont következtetést, amely jogkérdés.

[50] A tudati tény rögzítésének hiányában azonban a másodfokú bíróság által helyesbített tényállásban rögzített egyéb tények már nem szolgálnak elégséges következtetési alapul annak megítéléséhez, hogy az I. rendű vádlott szándéka a kezében tartott késsel végzett kaszáló mozdulatokkal mire irányult: így, hogy védekezése érdekében csupán távol akarta tartani magától a II. rendű terheltet, és ezért gondatlanul, vagy akár vértlenül sebezte őt meg, avagy a testi sértésre irányuló szándéka fennállt ugyan, de csak nyolc napon belül gyógyuló sérülések kialakítására.

[51] A tényállás illetően „helyesbítésével” – ténylegesen megalapozatlanná tételével – a másodfokú bíróság ráadásul saját büntető anyagi jogi álláspontjával is feloldhatatlan ellentmondásba került. Az ítéletábra ugyanis büntethetőséget kizáró ok, jogos védelem címén mentette fel az I. rendű vádlottat az ellene testi sértés büntette miatt emelt vád alól. Büntethetőséget kizáró ok azonban csakis tényállásszerű magatartás esetén állhat be, azaz, büntethetőséget kizáró ok folytán kizárólag a Btk. Különös Részében írt valamely bűncselekmény törvényi tényállási elemeit teljeskörűen kimerítő cselekmény miatt van helye felmentő ítélet hozatalának. A Fővárosi Ítéletábra az ellene testi sértés büntettének kísérlete [Btk. 164. § (1) bekezdés, (3) bekezdés] miatt emelt vád alól mentette fel az I. rendű vádlottat, a Be. 566. § d) pontjában írt, a cselekmény büntetendőségét kizáró okból {másodfokú ítélet [56] bekezdés}. Ez pedig csak akkor lehetséges, ha az I. rendű vádlott egyébként hiánytalanul kifejtette a testi sértés büntettének tényállási elemeit, azaz, szándéka nyolc napon túl gyógyuló sérülések okozására irányult. Ellenkező esetben – magatartásának gondatlansága vagy vétlensége esetén – bűncselekmény hiányában való felmentésének lett volna helye, ha pedig szándéka csak nyolc napon belüli sérülések okozására terjedt ki, a testi sértés vétsége [Btk. 164. § (1) bekezdés, (2) bekezdés] miatt emelt vád alóli felmentő rendelkezés hozatala lett volna indokolt jogos védelem címén.

[52] Ekként a Kúria az eljárási szabályok megsértésével megállapított részbeni megalapozatlanság folyamatként mellőzött tudati tény tényállásba való visszaemelésével orvosolta a másodfokú bíróság által éppen a tényállás téves helyesbítésével okozott részleges megalapozatlanságot, utalva arra is, hogy e tudati tény – az I. rendű vádlott nyolc napon túli sérülések okozására irányuló szándéka – a tényállásban rögzített életbeli tényekkel teljes összhangot mutat.

[53] 3.3. A másodfokú bíróság által végzett tényjavítás előbbiek szerinti revízióját követően a Kúria a tényállást megalapozottnak ítélte, amely a helyes büntető anyagi jogi következtetések levonásának alapjaként szolgálhat.

[54] 4.1. E tényállás alapján pedig nem kétséges, hogy az I. rendű vádlott kimerítette a testi sértés büntette kísérletének törvényi tényállási elemeit, hiszen a II. rendű terhelt késsel történő megsebzésével nyolc napon belül gyógyuló sérüléseket okozott, miközben magatartása nyolc napon túli sérülés okozására is alkalmas volt. Cselekménye súlyosabb sérülések okozására való alkalmasságát tudata átfogta, és abba – legalább – belenyugodott.

[55] Ilyen körülmények között bűnössége egyedül azon áll, hogy megállapítható-e javára a Btk. 22. § (1) bekezdésében írt jogos védelmi helyzet, és ezért büntethetőséget kizáró ok folytán nem büntethető, avagy magatartása túlmutat a személye ellen intézett, avagy közvetlenül fenyegető jogtalan támadás elhárításán.

[56] Annyiban a Kúria is osztotta a másodfokú bíróság álláspontját, hogy a Fővárosi Törvényszék téves indokok mentén vetette el a jogos védelemre való védelmi hivatkozást, amikor ítélete [32] bekezdésében kifejtette, hogy „a nyílt utcán kialakult konfliktus során az ököllel történő bántalmazásra késsel történő szúrással való reagálás túlmutat a jogos védelmi

helyzetén, az I. rendű vádlott szándékosan és célzottan szúrta meg késsel a II. rendű vádlottat, nem védekezésképpen”. Ehhez képest a szándékos és célzott szúrás ténye semmiféle logikai összefüggésben nem áll azzal, hogy a sebzés támadó vagy védekező jellegű magatartás eredménye volt-e. Az esetleges támadás irányított eszközhasználatával is elhárítható, a cselekmény szándékossága pedig – a korábban írtak szerint – éppen a jogos védelem vizsgálatának előfeltétele, hiszen bármely testi sérülés véletlen okozása, illetve a nyolc napon belül gyógyuló sérülés gondatlan okozása semmilyen büntetendő cselekményt nem valósít meg, a nem büntetendő cselekmény esetében pedig a büntethetőséget kizáró ok vizsgálata fogalmilag értelmezhetetlen. Amikor pedig az elsőfokú bíróság azzal érvelt, hogy az ökölrel bántalmazásra szúrással való reagálás „túlmutat” a jogos védelmi helyzeten, ezzel valójában az elhárító magatartás arányossága körében foglalt állást, ami a Btk. 2013. július 1-jén történt hatálybalépését követően már nem vizsgálható.

[57] A helyes döntés az alábbi szempontok mentén hozható meg.

[58] Az irányadó tényállás alapulvételével vitán felül áll, hogy az adott esetben a tettelegességet a II. rendű terhelt kezdeményezte, amikor az I. rendű vádlottat meglátva verekedésre hívta őt, és arra felkészülve levette a mozgását nehezítő ruházatát. Erre reagálva pedig az I. rendű vádlott nem csupán megközelítette, de odaszaladt a II. rendű terhelthez, mégpedig úgy, hogy a birtokában lévő rugós kés már szükségképpen megragadásra, előrántásra, használatra kész állapotban volt elhelyezve a ruházatában.

[59] Pusztán e tények alapján az I. rendű vádlott magatartása kétféle értékelést is maga után vonhat: egyrészt jelentheti azt is, hogy a védekezésre való felkészülés érdekében elébe ment II. rendű terhelt részéről őt a Btk. 22. § (1) bekezdése szerinti támadással közvetlenül fenyegető helyzetnek (4/2013. Büntető jogegységi határozat 1. pont), ami a jogos védelmi helyzet fennállását alapozhatja meg. Másfelől viszont tükrözheti a kölcsönös tettelegesség tanúsítása iránti szándékot, a verekedés II. rendű terhelt által felkínált lehetőségének a megragadását is.

[60] Éppen ezért a Kúria további szempontok figyelembevételét is szükségesnek tartja az I. rendű vádlott magatartásának elbírálásához.

[61] E szempontok sorában az első, távolról sem perdöntő, de figyelmet érdemlő körülmény, hogy a bűnügyi nyilvántartás adataiból kitűnően az erőszakos cselekmények elkövetésétől vissza nem riadó I. rendű vádlott a vádbeli időpontban hosszabb ideje haragos viszonyban állt a II. rendű terhelttel. Ez pedig amellettszól, hogy a II. rendű terhelt támadó fellépése egyúttal alkalmat jelentett az I. rendű vádlott számára a vele való leszámolásra.

[62] A lényegi körülmény azonban az, hogy az I. rendű vádlott a külvilág számára is nyilvánvaló magatartás tanúsításával nem határolta el magát az erőszaktól. Amikor a II. rendű terhelt magához intette az I. rendű vádlottat, illetve levette a kabátját, ezzel – a korábbiak szerint – még nem intézett támadást az I. rendű vádlott felé, csak a támadással közvetlenül fenyegető helyzetet teremtette meg. A megtámadott nem köteles kitérni a jogtalan támadás elől [Btk. 22. § (4) bekezdés], ami nem csupán az „intézett”, de a közvetlenül fenyegető támadásra is igaz. A kitéréstől azonban lényegesen különbözik az erőszak elutasításának a nyíltszíni kifejezése, ami félreérthetetlenül teszi a – kölcsönös – támadó szándék hiányát. Az erőszak elutasítására a támadás megindítása előtt, a támadással közvetlenül fenyegető helyzetben az I. rendű vádlottnak az objektíve lehetősége is fennállt, de nem csupán nem élt vele, hanem maga rohant oda a II. rendű terhelthez a már addigra a keze ügyébe helyezett rugós késsel. A külvilágban észlelhető e momentumok pedig arra szolgálnak következtetési alapul, hogy – ha a verekedést nem is ő kezdeményezte, de – az erőszakos cselekményben való részvétel az I. rendű vádlottnak sem volt ellenére. Azaz, maga az I. rendű vádlott is a jogtalanság talaján állt.

[63] Ugyanerre a következtetésre vezet a teljes cselekménysor egységben való szemlélése is, amely ugyancsak a leszámolási szándékot mutatja az I. rendű vádlott részéről, nem pedig védekező magatartását tükrözi.

[64] Amikor ugyanis az őt ért szűrást követően a II. rendű terhelt harcképtelenné válva menekülőre fogta, ezzel a jogtalan támadással közvetlenül fenyegető helyzet még akkor is megszűnt volna a részéről, ha az I. rendű vádlott korábban jogos védelmi helyzetben állt volna. Ennek ellenére kergette az I. rendű vádlott megöléssel fenyegetve a vele haragos viszonyban álló II. rendű terheltet. A cselekménysor egésze alatt tanúsított magatartása így ugyancsak azt igazolja, hogy az I. rendű vádlott a II. rendű terhelttel szembeni ellenérzéseit – a II. rendű terhelt által teremtett alkalmat kihasználva – maga is fizikai erő alkalmazásán keresztül szándékozta kifejezésre juttatni.

[65] Mindezek alapján a Btk. 22. § (1) bekezdésében írt rendelkezések nem alkalmazhatók az I. rendű vádlott javára, így tényállásszerű magatartása a testi sértés büntettének kísérlete [Btk. 164. § (1) bekezdés, (3) bekezdés] miatt büntethetőségét a jogos védelem nem zárja ki.

[66] Ha pedig a testi sértés büntettét megvalósítva az I. rendű vádlott nem állt jogos védelmi helyzetben, az már megelőlegezi, hogy a jogos védelem címén az utóbb tanúsított magatartása miatt sem kizárt a büntethetősége.

[67] Az ítéletábra a garázdaság büntette miatt hozott felmentő rendelkezésének csupán annyi indokát adta, hogy „az I. rendű vádlott a II. rendű vádlottat valójában nem kergette, hanem elkergette a késsel, magatartása arra irányult, hogy a II. rendű vádlott végleg felhagyjon a támadással” {másodfokú ítélet [48] bekezdés}. Ezzel szemben a másodfokú bíróság által megállapított tényállásból is kitűnik, hogy a II. rendű terhelt a megsebzését követően semmilyen támadó magatartást nem tanúsított, olyannyira, hogy menekült az I. rendű vádlott elől. Aki menekül, az nem támad. Jogtalan támadás hiányában jogos védelmi helyzet sem áll fenn. Ismételten: a II. rendű terhelt kergetése – vagy akár elkergetése – során az I. rendű vádlott még akkor is a jogos védelem időbeli túllépésével járt volna el, ha korábban e büntethetőséget kizáró ok megállapítható lett volna a javára. Még a megvalósult jogos védelmi helyzet is megszűnik, ha a támadás megszakad, a korábbi támadó további támadásától már nem kell tartani, és a korábbi sértett támad a korábbi elkövetőre (Kúria Bfv.III.935/2017/7.).

[68] 4.2. A garázdaság büntettének megvalósulása kizárólag azon áll, hogy az I. rendű vádlott tényállásban rögzített magatartásában felismerhetőek-e a bűncselekmény törvényi tényállási elemei, így magatartásának erőszakos, egyúttal kihívóan közösségellenes jellege mellett a megbotránkozás, riadalom keltésére való alkalmassága.

[69] E tekintetben pedig nem fér hozzá kétség, hogy a támadó fellépéssel már korábban felhagyó, menekülő II. rendű terhelt késsel történő kergetése erőszakos magatartásként értékelendő. A garázdaság bűncselekménye ugyanis nem minősül személy elleni erőszakos bűncselekménynek, a garázdaság elkövethető erőszakos, támadó fellépéssel is [Bfv.I.980/2017/13. (BH 2018.134.III.)], amelybe – értelemszerűen – az eszközzel (késsel) okozott testi sértés kilátásba helyezése is beletartozik.

[70] A kihívó közösségellenesség jegyei ugyancsak felismerhetők az I. rendű vádlott cselekményében. A kihívó közösségellenesség azt jelenti, hogy a tényállásszerű elkövetési magatartás a környezetre gyakorolt hatása révén közvetlenül és durván sérti vagy sértheti a közösség nyugalma (a bűncselekmény tárgyi oldala), miközben a garázda magatartást tanúsító elkövető felismeri, hogy magatartása a közösség nyugalmanak megzavarására alkalmas, és tettét e közösségi érdek leplezetlen semmibe vételével hajtja végre [a bűncselekmény alanyi oldala, Bfv.III.102/2014/6. (EBH 2014.B.23.II.)]. A közösség nyugalma tehát abban az esetben sérül, ha a cselekmény a közösség számára is közvetlenül

átélhető {Bfv.II.1.450/2022/12. [28]}. Az I. rendű vádlott erőszakos, kifejezetten figyelemfelkeltő, a közterületen mások számára is objektíve észlelhető, és nem csupán egy mozzanatú, hanem hosszabb időn át tanúsított – késsel való fenyegetésben, a II. rendű terhelt üldözésében megnyilvánuló – magatartása a felsorolt ismérveknek mindenben megfelelő, ezért kihívóan közösségellenes volt, egyúttal megbotránkozás (felháborodás, megütközés) vagy riadalom (ijedtség, rémület) kiváltására is.

[71] A garázdaság felfegyverkezve elkövetett, mert az I. rendű vádlott azt az ellenállás leküzdése vagy megakadályozása érdekében az élet kioltására alkalmas eszközt (rugós kést) magánál tartva – sőt, azt felhasználva – követte el [Btk. 459. § (1) bekezdés 6. pont].

[72] Az I. rendű vádlott azzal is tisztában volt, hogy a vele szemben az erőszak tanúsításában kezdeményező szerepet játszó II. rendű terhelt és ő maga is kölcsönösen megsértik az alapvető közösségi normákat, a társadalmi együttélés minimumszabályait, így a köznyugalom megsértését illetően szándékegységük teljes, függetlenül attól, hogy a köznyugalmat egymással szemben fellépve sértették meg. Ekként az I. rendű vádlott a garázdaság büntettét [Btk. 339. § (1) bekezdés, (2) bekezdés d) pont] a Btk. 13. § (3) bekezdése szerinti társtettesként valósította meg.

[73] 5. Figyelemmel arra, hogy az I. rendű vádlott bűnösségét a másodfokú ítélet felmentő rendelkezésének megváltoztatásával a harmadfokú bíróság állapította meg, a jogkövetkezmények alkalmazásáról is a Kúriának kellett döntenie. Ez azt jelenti, hogy a harmadfokú bíróság nem az elsőfokú bíróság büntetéskiszabásra vonatkozó rendelkezéseit bírálta felül, hanem önállóan szabott ki büntetést.

[74] Az I. rendű vádlott terhére megállapított testi sértés büntetének kísérlete és garázdaság büntette egyaránt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[75] A Kúria a Btk. 81. § (1) bekezdése alapján halmazati büntetést szabott ki az I. rendű vádlottal szemben, amelyre tekintettel az irányadó büntetési tételkeret felső határa négy év hat hónap szabadságvesztésre emelkedett [Btk. 82. § (2) és (3) bekezdés].

[76] A büntetés kiszabása során a harmadfokú bíróság súlyosító körülményként értékelte az I. rendű vádlott terhére büntetett előéletét, továbbá kiemelt nyomatékka, hogy a vád tárgyává tett bűncselekményt azonos jellegű bűncselekmények (testi sértés büntetének kísérlete, társtettesként elkövetett garázdaság vétsége) miatt indított büntetőeljárás hatálya alatt követte el, amelynek eredményeként a Budapesti XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság a 2020. szeptember 1-jén meghozott, de 2020. október 13-án jogerőre emelkedett 8.Bpk.XXIII.854/2020/2. számú büntetővégzésével vele szemben halmazati büntetesként 6 hónap – végrehajtásában 1 év próbaidőre felfüggesztett – szabadságvesztést szabott ki. Súlyosító körülmény továbbá a társtettesi elkövetés.

[77] Ezzel szemben enyhítő körülményként az I. rendű vádlott javára szól a sértett – aki maga is az ügy vádlottja volt – bűncselekményt megvalósító, kezdeményező közrehatása, az időmúlás és ezzel összefüggésben a különösebb bizonyítási nehézséget fel nem vető bűncselekmény miatt indított büntetőeljárás elhúzódott volta, valamint az a tény, hogy a testi sértés büntette kísérleti szakban rekedt. Az alanyi tényezők körében kell figyelembe venni az enyhítő körülmények sorában azt, hogy terhelt-társától bocsánatot kért.

[78] A vázolt büntetéskiszabási körülmények ismeretében az I. rendű vádlottal szemben a Btk. 33. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott szabadságvesztés szolgálja a Btk. 79. §-ában megszabott büntetési célokat. Büntetett előlete mellett enyhébb büntetési nem alkalmazása fel sem vetődhet.

[79] Az enyhítő körülmények túlsúlya mellett a Kúria a szabadságvesztés tartamát a törvényi minimumot ugyan meghaladó, ugyanakkor a Btk. 80. § (2) bekezdése szerinti

törvényi középértéktől, 2 év 4 hónap és 15 naptól érezhetően elmaradó 1 év 6 hónapi tartamban állapította meg.

[80] A szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön [Btk. 37. § (2) bekezdés a) pont].

[81] Vizsgálta a Kúria a kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztésére vonatkozó döntés meghozatalának lehetőségét, azonban e vizsgálódás eredményeként nemleges álláspontra helyezkedett. A szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztését a törvény egy múltbeli tényeken alapuló, megalapozott feltételezéshez köti, annak mérlegelését előírva, hogy a vádlott részéről a büntetési célok teljesülése a szabadságvesztés végrehajtása nélkül is biztosíthatónak látszik-e [Btk. 85. § (1) bekezdés]. Jelen esetben azonban ilyen, a büntetési céloknak a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése melletti teljesülését feltételező következtetés levonására nincs ténybeli alap. A Kúria által fentebb hangsúlyozott tény ismeretében, miszerint a már korábban is többszörösen büntetett előéletű I. rendű vádlott a jelen ügyben elbírált bűncselekményt pontosan ugyanilyen bűncselekmények miatt indított büntetőeljárás hatálya alatt (sőt, a próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztést kiszabó, nem jogerős ügydöntő határozat meghozatalát követően) követte el, nem nyílik mód annak megalapozott feltevésére, hogy a vele szemben kiszabott szabadságvesztés annak tényleges végrehajtása nélkül is alkalmas a Btk. 79. §-ában írt célok beteljesítésére.

[82] E szabadságvesztésből az I. rendű vádlott a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontjával összhangban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[83] A Kúria beszámítani rendelte a kiszabott szabadságvesztésbe az I. rendű vádlott által előzetes fogvatartásban és a lakóhely elhagyásának tilalmával érintett bűnügyi felügyeletben töltött időt [Btk. 92. § (1) bekezdés]. E körben kiemelését érdemel, hogy az elsőfokú bíróság – a vádirattal együtt – tévesen jelölte meg az I. rendű vádlott letartóztatásának utolsó napját 2020. november 26. napjában, illetve ennek folyományaként a bűnügyi felügyelet első napját 2020. november 27-én. Nem kétséges, hogy a Budai Központi Kerületi Bíróság a 16.Bny.4292/2020/5. számú végzésével 2020. november 27-én utasította el az ügyészség által az I. rendű vádlott – 2020. november 28-án lejáró – letartóztatásának meghosszabbítása iránt előterjesztett indítványát, azonban ez nem járt együtt az I. rendű vádlott szabadon bocsátásával. A végzés ellen ugyanis az ügyészség halasztó hatályú [Be. 483. § (2) bekezdés a) pont] fellebbezést jelentett be, ami azt jelenti, hogy az I. rendű vádlott csak 2020. november 28-án szabadult a letartóztatásból. Ezzel összhangban rögzítette a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2020. december 22-én meghozott 25.Bnyf.11.721/2020/3. számú végzésének rendelkező részében, hogy az I. rendű vádlott letartóztatásának befejező időpontja 2020. november 28., a bűnügyi felügyelet kezdő napja pedig 2020. november 29.

[84] A beszámítás során egynapi előzetes fogvatartás egynapi szabadságvesztésnek felel meg [Btk. 92. § (2) bekezdés], míg egynapi szabadságvesztésnek – annak börtön fokozatára tekintettel – négy nap lakóhelyre korlátozott bűnügyi felügyeletben töltött idő felel meg [Btk. 92. § (3) bekezdés a) pont].

[85] Mivel a szándékos bűncselekmény elkövetése miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélt I. rendű vádlott – előélete és az elkövetett bűncselekmények jellege folytán – méltatlan arra, hogy a közügyek gyakorlásában részt vegyen, őt a Kúria a Btk. 61. § (1) bekezdése alapján közügyektől eltiltásra is ítélte, a mellékbüntetés tartamát a Btk. 62. § (1) bekezdésében írt keretek között – a szabadságvesztés tartamához igazodóan – 2 évben meghatározva.

[86] A harmadfokú bíróság a Btk. 72. § (1) bekezdés a) pontja alapján rendelkezett az elkövetés eszközeként használt kés elkobzásáról, kiemelve, hogy a rugóskés a vágóél méretétől függetlenül a közbiztonságra különösen veszélyes eszköznek minősül [a közbiztonságra különösen veszélyes eszközökről szóló 175/2003. (X. 28.) Korm. rendelet melléklet a) pont], és ezért a Btk. 72. § (1) bekezdés d) pontja alapján is elkobzásának van helye.

[87] Végül, a Kúria a Be. 574. § (1) és (2) bekezdése szerint kötelezte az I. rendű vádlottat a terhére rótt cselekmény bizonyításával összefüggésben felmerült, az igazságügyi orvosszakértő díjából, valamint a kirendelt védőjének díjából összetevődő bünygyi költség viselésére.

[88] A Be. 613. § (1) bekezdése alapján – figyelemmel a Be. 617. §-ára – megállapította, hogy a harmadfokú eljárásban ugyancsak az I. rendű vádlott kirendelt védőjének díjával merült fel bünygyi költség, amelynek megfizetésére a Be. 574. § (1) bekezdésének alkalmazásával a bünygynek kimondott vádlottat kötelezte.

[89] IV. Mindezek alapján a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletét az I. rendű vádlott tekintetében a Be. 624. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, egyebekben pedig a másodfellebbezéssel támadott határozatot a Be. 623. §-a szerint helybenhagyta.

[90] A Kúria – a Kúria elnöke számára a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2) bekezdésében biztosított felhatalmazás alapján, a Kúria ügyelosztási rendjének IV.6. pontjában írt rendelkezése nyomán – öttagú tanácsban járt el.

Budapest, 2024. április 18.

Dr. Somogyi Gábor s.k. a tanács elnöke, Dr. Metzing Márton s.k. előadó bíró, Dr. Harangozó Attila s.k. bíró, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Boros Tibor s.k. bíró

A Fővárosi Ítéltábla 2.Bf.210/2023/25. számú ítélete a Kúria Bhar.II.235/2024/6. számú ítéletével az I. rendű vádlott tekintetében 2024. április 18. napján jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2024. április 18.

Dr. Somogyi Gábor s.k.
a tanács elnöke